

MAGYAR LAJOK

T. N. ... könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 221 (2783) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Egyre erősödik a transzkaukáziai és georgiai felkelő mozgalom

Iránból Transzkaukáziába rendelték vissza a megszálló szovjet csapatok egy részét. — Végetért a moszkvai értekezlet

Kezdenek kibontakozni a kievi csata sikereinek újabb következményei

Berlinből jelentik: A Pest írja: Berlini jelentés szerint a német véderőfőparancsnokság a keleti harctér eseményeire vonatkozó szűkszavú jelentését egészíti ki az a közlemény, amely Karélia fővárosának, Petroszkójnak elfoglalásáról számol be. Egyébként a lapok a legutóbbi hadijelentések alapján ismét a Kiev körüli harctérre irányítják a figyelmet. Ebben arra támaszkodnak, hogy a legutóbbi hadijelentés szerint egy német páncélos hadosztály több ellenséges úteget tett ártalmatlanná Dnyetropetrovsktól keletre. Ezt az adatot a német sajtó úgy értelmezi, hogy már kezdenek mutatkozni a nagy kievi csata sikereinek újabb következményei. A német déli szárnyon való páncélos előretörés — írja a Deutsche Allgemeine Zeitung — a legutóbbi hadijelentés óta az első komoly adat a kievi csata zárójelentésében előre bejelentett további német sikerekre vonatkozóan.

Az Új Nemzedék írja: A Berliner Börsenzeitung megállapítja, hogy a szövetséges csapatok legutóbbi sikereik után közelednek a fontos Donec területéhez. Itt összpontosították a keletukrajnai ipart. Valószínű, hogy ebben az országgrészben olyan döntések érlelődnek, amelyek nagy jelentőségűek az egész hadjárat további menete szempontjából.

NYOLCEZERRE EMELKEDETT AZ OLASZOK ÁLTAL EJTETT FOGLYOK SZÁMA

Ukrajnai arcvonal. (Stefani) A keleti arcvonal déli részén az olasz csapatok által vívott megsemmisítő csatában a foglyok száma 8000-re emelkedett. Az ellenfél sok halottat és sebesültet hagyott a csatatéren és nagy mennyiségű hadianyagot is vesztett. Sok páncéltörő ágyú, a legkülönbözőbb tüzépek és sok egyéb hadianyag került az olaszok kezére. Az olasz csapatok a nyert csata után új harcmezőkre indulnak. (MTI)

MOSZKVA „MAJDNEM” MINDENT MEGKAP, AMIT IGÉNYELT

Amszterdamból jelentik: (NTI) Moszkvai jelentés szerint a szovjetországi orosz-északamerikai értekezlet végetért. A Beaverbrook és Harrimann által szerkesztett nyilatkozat szerint a Szovjetunió „majdnem” mindent megkap, amire igényt jelentett be. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) Halifax,

washingtoni angol nagykövet szerdán Angliából jövet Newyorkba érkezett. Kijelentése szerint szükséges, hogy mind Anglia, mind az Egyesült Államok a lehető leggyorsabban és a legnagyobb mértékben támogassák a Szovjetuniót. (MTI)

MOLOTOV SZINJÁTSZASA A MOSZKVAI ÉRTEKEZLETEN

Stockholmól jelentik: (NTI) A moszkvai értekezlet szinjátéka szerdán érte el csúcspontját, Molotovnak az értekezlet befejezése alkalmából mondott beszédével. Bár Molotov tisztában volt

azzal, hogy az angolszász hatalmak sem termelési képességeik, sem szállítási lehetőségeik tekintetében nem képesek a Szovjetnek a tőlük igényelt segítséget megadni, mégsem volt abban a helyzetben, hogy erről nyíltan beszéljen. A látszatért kénytelen volt mondanivalóját úgy fogalmazni, hogy az értekezlet bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a Szovjetunió most a küzdelem teljes súlyát viseli a nemzetiszocialista Németország ellen és hogy az értekezlet biztosíték arra, hogy a segítség gyorsan és növekvő mértékben érkezik meg. (MTI)

Zavargások Észak-Iránban

Londonból jelenti a Mai Nap: Az NST jól értesült angol forrásból szerzett közlése szerint Teheránba olyan jelentések érkeztek, hogy Transzkaukázusban és Északiránban nagyobb zavargások vannak. Ezzel magyarázható az a jelentés, amely szerint Bagdadból újabb csapatokat indítottak Iránba. A lázadás főbb fészkei Kirovadol, Erivan, Leninakan, Nahicsevan, de Tebriszben is voltak megmozdulások. Wavel teheráni megbeszélései is főként a felkelő mozgalom leverésére irányultak. A felkelő mozgalom erősen fenyegeti a Szovjet és Anglia iránti összekötő vonalát.

IRÁNBÓL TRANZKAUKAZIÁBA RENDELTÉK VISSZA A SZOVJET-CSAPATOK EGYRÉSZÉT

Szófiából jelentik: (NTI) A Zora ankarai tudósítójának jelentését közli, amely jólértesült diplomáciai körökre hivatkozva arról szól, hogy Transz-

kaukaziában és Irán északi részén nagy nyugtalanság tört ki. Ezzel meg lehet magyarázni az utóbbi napokban lezajlott, Bagdadból az iránti határ felé irányuló nagyszabású angol csapatmozdulatokat, részben pedig Wavel teheráni megbeszéléseit is, amelyen ezeknek a felkelő mozgalmaknak az elnyomásával foglalkoznak, minthogy ezek a szovjet-iráni összekötő vonalait veszélyeztetik. A Zora ugyancsak ankarai jelentésekben arról is említést tesz, hogy Ankarába japán forrásból Moszkvából származó hírek alapján közlik, hogy Transzkaukaziában sok helységben fellázadt a lakosság és ennek során megtámadták a politikai biztosokat és tisztviselőket. A jelek szerint a georgiai felkelés nagy méreteket ölt. A lap végül teheráni jelentést közöl, mely szerint a szovjet csapatok egy részét Iránból visszarendelték Transzkaukaziába. (MTI)

Fölkelés Stalin hazájában

Az NST ankarai jelentése szerint — mint a Mai Nap írja — egyre nagyobb méreteket ölt a transzkaukáziai felkelő mozgalom. Hétfőn több városban lemeszárolták a szovjet hivatalnokokat. A felkelő mozgalom különösen Georgiában hatalmasodott el. Megerősítik azokat a híreket, hogy az Iránt megszálló csapatokat a Szovjet kivonta és sürgősen Transzkaukaziába és Georgiába küldte.

Brüsszelből jelentik: (B. T.) A belgiumi német megszálló hatóságok lehetővé tették, hogy Lipót belga király laekenji kastélyában több belga személyiséget fogadjon és velük Belgium

ügyeiről tárgyaljon. A megbeszélésekről visszatérő politikusok cáfolták azokat a híreszteléseket, amelyek szerint a király a háború után Belgiumban diktatúrát akar kikiáltani. A király állapotáról egy látogató kijelentette, hogy jól van, de szőke haja megöszült.

ANGLIA MÁR NEM MER HAJÓKARAVANT KÜLDENI A SZICILIAI CSATORNÁN KERESZTÜL

Tangerből jelentik: (Stefani) Gibraltárból érkező jelentés szerint a brit hajóhadat a Földközi tenger medencéjében ért nagy csapás után az angolok nem merik a szicíliai csatornán ke-

resztül indítani hajókaravánjaikat. — Egy Gibraltárból összeállított karaván tegnap az Atlanti óceán déli vizeire futott ki. A karaván több szállító hajóból és más egységekből áll. A karavánt cirkálók és torpedórombolók kísérik. (MTI)

PEGYVEREKKÉ VALTOZNAK AZ ANGLIAI PALOTÁK VASKAPUI

Rómából jelentik: (Stefani) Az észak-amerikai segítség hangsúlyozásával szemben az angol hadiipar vashiányának bizonyítéka az a hír, amely szerint a Buckingham palota minegy husz tonna sulyú vaskerítést beolvasztják fegyvergyártási célokra. Eltűnnek az angol magánpaloták és házak vaskerítése is az angol beszolgáltatási felszólítás következtében. Ezen a réven mintegy félmillió tonna vasanyagra számítanak. (MTI)

TÁVOLKELETI ÉRTEKEZLETET HIVTAK ÖSSZE AZ ANGOLOK SINGAPOOREBAN

Berlinből jelentik: (B. T.) Singapooreban hivatalos jelentést tettek közzé, amely szerint a távolkeleti angol katonai főparancsnokság a Csendes óceáni és a kínai vizeken működő angol hajóhad parancsnokait, továbbá Duff Coopert, az angol kormány rendkívüli megbízottját, Malaja kormányzóját, valamint a csungkingi és a bangkoki angol nagyköveteket értekezletre hívta össze. Az értekezlet tárgyáról a jelentés semmit sem közöl.

Newyorkból jelentik: (B. T.) Az 1922-es korosztály fegyveres szolgálatra hívták be.

ROOSEVELT EGYELŐRE CSAK MÓDOSÍTANI AKARJA A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNYT

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia newyorki tudósítója szerint Roosevelt egyelőre nem gondolt arra, hogy egészen eltörli a semlegességi törvényt, hanem csak módosítást kíván olyan értelemben, hogy az amerikai kereskedelmi hajókat fegyverezzék fel és amerikai zászló alatt haladós hajók ezután közlekedhessenek az eddig tiltott és veszélyesnek minősített tengerrészekben is. A semlegességi törvényt eddig úgy játszották ki, hogy az Egyesült Államok hajói más államok zászlói alatt szállították azt a kevés hadianyagot, amit az Egyesült Államok a Szovjetunióknak és Angliának küldeni bírtak. A törvény módosítása azt jelentené, hogy sokkal több ágyúra lesz szüksége az Egyesült Államoknak, a hajók felfegyverzésére. Az Egyesült Államok megtakarítanak néhány tízezer dollárt, amit eddig különböző államoknak fizettek lobogó használatért, az amerikai tengerészek életét azonban állandó veszedelemnek tennék ki.

Franciaország mindent elkövet az új Európaelleni vállalkozások meghiusítására

Vichyből jelentik (MTI): Vichy-i körök nagy figyelemmel kísérik a Csehországban és a volt Jugoszláviában folyó izgatást. Az az általános vélemény, hogy itt ugyanazok a lársadalomromboló és Moszkva zsoldjában álló erők jelentkeznek, amelyek Franciaországban is igyekeznek megzavarni a helyzetet. A nyugati és a központi országokban folyó izgatás egyidejű fellépését nyilvánvaló tümetnek tekintik és az a véleményük, hogy zavargások szításával mindenütt ugyanazzal a céllal dolgoznak: nehézségeket akarnak támasztani a német megszállóknak, hogy ezzel könnyítsék saját helyzetüket a keleti harctéren. A csehországi eseményekhez fűzött megjegyzésekben politikai körökben megállapítják, hogy a csehországi izgatásnak még kevesebb ürügye van, mint a franciáknak, mert a cseh nép nem áldozta a háborúnak és erkölcsi, valamint anyagi helyzete össze sem hasonlítható a Franciaországgal, ahol az erkölcsi nyomás a lakosság körében nagy és kínzó az anyagihiány. Hivatalos körökben kijelentik, hogy ami Franciaországot illeti,

a törvényes hatóságok a megszálló hatóságokkal együtt mindent elkövetnek az új Európa elleneségei vállalkozásának meghiusítására.

A megtörtént intézkedéseknek máris jelentős hatása mutatkozik, mert helyreállították a nyugalmat. Különösen szigorú rendszabályokat alkalmaztak Lille vidékén, ahol kivégeztek 20 kommunistát, akik súlyos rongálásokat követtek el az északfranciaországi vasutak ellen. A vichy-i sajtó hosszú megjegyzéseket fűz ehhez az ügyhöz. Nem jelöli meg azonban azokat a helyeket, ahol a rongálók merényleteket követtek el. Beavatottak azonban úgy hiszik, hogy a gyilkos cselekedetek színhelye a Párizs és Lille közötti környék, ahol a merényletek nemcsak német, hanem francia vasutakat is érintettek.

Mint a Mai Nap jelenti: Várnában eddig 800 embert tartóztattak le. A házkutatások folytatódnak. Szóftában is letartóztattak 100 embert bolsevista magatartásért.

Az európai szárazföld elleni angol támadás csak balul üthet ki

Stockholmból jelentik (NTI): Reade, a Tolon Globe and Mail katonai munkatársa, a londoni Daily Mail-ben Anglia katonai helyzetével foglalkozik és a többi között ezeket írja: Tulajdonképpen hogyan képzelhető el az angol győzelem? Majd így

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kötve	6—P
Ne sárgulj, fűzfa!	8—50 P
Es Mihály harcolt	8—P
Égis életünk	7—P
„füzve„	5—P

Kaphatók könyvosztályunkban.

folytatja: a katonai szakértők meggyőződése szerint az európai szárazföld ellen indítandó angol támadás csak balul üthet ki. Anglia sohasem lesz abban a helyzetben, hogy elég erős hadsereget állítson lábra, amelyel méltóan szállhatna szembe az európai hatalmakkal. Azokhoz az angol reményeik, hogy Németországot

Ezt látván Rooseveltt, maga sem hiszi...

Berlinből jelentik: (NTI) A sajtó neveltségének mondja Roosevelttnek azt a kijelentését, amely szerint a szovjet-kormány a vallást és a vallásos gondolkodást ugyanolyan védelemben részesíti, mint az Egyesült Államok al-

zárattal ki lehet éhezteni. Reade megjegyzi, hogy a zárlat hatástalan lesz, ha a németek a keleti harctéren elért eredményeket kimélyítik. A Szovjet felett kivívott német győzelem egyszerűen kirántja a talajt a gazdasági hadviselés minisztériumának lába alól. A cikkíró aztán óvatint azoktól a — szerinte nagyon magasra fokozott — reményektől, amelyek az angol szakértők egy része angol nagy hatóságai bombázókhoz íz. Megjegyzi, hogy a német légvédelem technikai felkészültsége egyre inkább azt bizonyítja, hogy a levegőből támadó repülőgépek méltó ellenfele. (MTI)

kormány. A Berliner Börzenzeitung szerint Roosevelttnek úgy látszik, nincsen tudomása arról, hogy lelkészeket halomra gyilkoltak, a templomokat pedig lerombolták vagy más célra használták fel a Szovjetunióban. MTI

Körlevelet bocsátott ki a nagyváradi Egyházmegyei Főhatóság a legutóbbi változásokról

Te Deummal ünnepli meg az egyházmegye október 12-én a régi nagysága visszaállítását

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Lapok már beszámolt arról, hogy a kiegészült nagyváradi egyházmegye apostoli kormányzója, Márton Aron gyulafehérvári püspök dr. Schriffert Béla apát-kanonokot bízta meg a helynöki teendőkkel.

Erre az alkalomra a nagyváradi Egyházmegyei Főhatóság körlevelet bocsátott ki, amelyben bejelenti a papságnak és a híveknek a legutóbbi változásokat. A körlevél azzal a latinnyelvű pápai bullával kezdődik, amely ismét szétválasztja és kiegészíti a szatmári és nagyváradi egyházmegyéket, majd a budapesti apostoli nuncius végrehajtó decretumát ismerteti. Közli továbbá a körlevél Márton Aron püspök nagyváradi apostoli kormányzó helynöki latinnyelvű levelét, amelyben dr. Schriffert Béla apát-kanonokot nevezi ki általános helynökévé.

A körlevél a következő sorokkal méltatja a fenti eseményekkel kapcsolatos változásokat:

„Amilyen szomorú és fájdalmas volt 11 esztendővel ezelőtt búcsúzni és elszakadni a paplétszerektől és hívektől, akikkel egy volt a szívünk és egy volt a közös lelki nevelésünk, éppen olyan örvendés és boldogító most a Szentszék rendelkezése, amely eltünteti egyházmegyénk területéről a rajta sebként húzódot elválasztó vonalat és ismét egyesít csaknem ráindannyunkat, akiket évszázados szent hagyományok, kipróbált testi véri érzés fűz egybe és kapcsol Szent László király városához és székesegyházához.

Mélyen megrendítő volt a sorsunk akár a magyar Szent Koronától való elszakitottság, akár Szent László királyunk székesegyházától való megfosztottság ütötte a sebet lelkünkön.

De az Ur szavainak ismerete és követése, hogy „ne add lelkedet bánatnak és ne ayötörd magadat ten-

gondolataiddal“ (Jéz. Sir. 30.22.), megerősítette szívünket és kitörölhetetlenül beleéste katolikus magyar lelkünkbe a szent meggyőződést, hogy most ugyan szomorúságunk van, de ismét reánk tekint az Ur és akkor örvendeni fog szívünk. (Ján. 16, 12.)

Bár ezt az örömet még felhőzi Belényes, Magyarcséke, Rézbánya, Vaskőh, Tenke, Bél, Békényér, Biharsályi és Tenkegömbd egyházainak elválasztott volta, lelkünk legjavából törjön fel a hála a gondviselő Isten jóságára iránt, aki nekünk ez örömet megszerezte. Hála szeretettel emlékezzünk meg mindazokról, akik egyházmegyénk részeit az apostoli Szentszék megbízásából vezették, kormányozták és töretlenül megőrizték, gyarapították egyházmegyénk szent katolikus és magyar hagyományait, erősítették és fejlesztették intézményeit: hitében és erkölcsében még nem fogyatkozott népet és papságot adtak és adnak át Márton Aron gyulafehérvári püspök úr Ónagyméltóságának, aki a Szentszék rendelkezéséből, mint apostoli kormányzó veszi át újraéledt egyházmegyénk vezetését arra az időre, amíg más intézkedés nem történik.

Szent László király székesegyháza mellől, a váradi püspökök ősi székházából hangzik ezennél az atyai szó és a lelkek üdvösségét szolgáló kiránó rendelkezés, amely most előljárában azú kívánja, hogy ahol még nem volt, ott a Magyarok Nagysz-

szonya ünnepét követő vasárnapon, (október 12.) Te Deum vezesse be a plébániai szentmisét, a szentbeszéd pedig minden templomban fivétel nélkül, emlékezzék meg egyházmegyénk megújulásáról és ébressze a hívekben a szeretetet és hálát Szent László királyunk, egyházmegyénk égi pártfogója iránt, akinek könyörgése századok viharában segítőnk volt és hisszük, védelmünk lesz egy békés és boldog jövőben is.“

Személyi változások bejelentése

A méltatás után a körlevél a személyi változásokat jelenti be a következőkben:

„Az egyházmegyei közigazgatás és bíráskodás menetének zavartalansága érdekében az alábbiakat közlöm a Főtitkár Papsággal.

Molnár D. Kálmán székesegyházi prelátus-kanonok úr csaknem két évtizedig viselt egyházmegyei főtanfelügyelői tisztétől felmentését kérte. Az egyházmegyei főhatóság a legnagyobb hálájának és köszönetének kifejezése mellett tesz eleget ennek a kérelemnek, mert Öméltósága a legnagyobb időben a legnagyobb felelősség mellett szolgálta eredményesen a katolikus magyar nevelés ügyét.

Az így megüresedett egyházmegyei főtanfelügyelői tisztségre dr. Beöthy György székesegyházi apát-kanonok urat kérttem fel, aki az egyházmegyei irodai igazgató munkakörét is el fogja látni.

Dr. Hanzély Lajos egyházmegyer segédtanfelügyelő és egyházmegyei titkár lett.

Az egyházmegyei alapítványi pénztár Nagyváradon (Pray György-u 3.) működik Brösztel Lajos székesegyházi apátkanonok úr vezetésével, aki mellett a pénztárnoki tisztelet Wallner Győző Szent József-intézet al-kormányzó látja el. A volt adminisztratív összes alapítványi vonatkozású ügyeit is ők veszik át és viszik tovább.

A pápi nyugdíjat értő pénzügyek igazgatása Wallner Győzőhöz, a Pápi Nyugdíj- és Segélyegyesület pénztárnokához tartozik.“

Amit a körlevél szavai hivatalos rövidséggel és száraz hangon bejelent, a munkában eltöltött évek, csöndes, szerény, de annál értékesebb és mélyrehatóbb tevékenységek elismerése. Molnár Kálmán apátkanonok egyéniségét mindenki ismeri. Munkássága szintén szemünk előtt folyt le. Amikor az évek súlya alatt a jól megérdemelt nyugalomba vonul, meg kell hajtánunk előtte az elismerés zászlaját. Ugyanakkor meg kell emlékeznünk arról az áldozatos munkáról is, amit az egyházmegyei Alapítványi Pénztár vezetésével és irányításával Brösztel Lajos apátkanonok és dr. Wallner Győző intézeti igazgató kifejtettek. Munkájuk most kibővült és megsokszorozódott. Tudjuk, hogy ezt is éppen olyan eredményesen fogják végezni, mint kevesebbet a múltban.

Uj emberként üdvözljük körünkben dr. Beöthy György irodai igazgató, főtanfelügyelőt, akinek eddigi nagyfontosságú működése és munkássága a legjobb biztosíték a nálunk végzett munka sikerére.

Dr. Hanzély Lajos egyházmegyei titkár és most segéd főtanfelügyelő már egy éve van közöttünk. Csöndes, szerény visszavonultságban végzett munkája, amelynek fontosságát éppen az átmeneti idők sok problémája és nehézsége jellemzi, minden tekintetben méltóvá teszik őt a megbízott hivatalra.

Lequiabb kalapmodellek érkeztek az

„ESZTI“

szalon-ba

Rákóczi ut és Széchenyi sarok. Atalakításokat modellek után vállalok.

Anglia biztos veszébe rohan

Német vélemény Churchill beszédéről. Ötven százalékkal csökkent az Anglia felé irányuló hajóforgalom

Fordulat várható a japán-amerikai viszonyban (?)

Párizsból jelentik: (NTI) Darian tengernagy, Benoist-Mechin államtitkár kíséretében Vichyből Párizsba érkezett s megbeszéléseket kezdett a német hatóságokkal. (MTI)

Berlin. (NTI) Illetékes helyen közlik, hogy Churchill legutóbbi beszéde, német politikai körök szerint felvilágosítást ad Anglia politikai, katonai és államgazdasági helyzetéről. Ezek a felvilágosítások csak megerősítik Németországot biztos győzelmi tudatában és megerősítik azt a felfogást, hogy Anglia biztos veszébe rohan.

Mint Berlinben kijelentik, a beszéd középpontjában az a kísérlet áll, hogy valamely magyarázat félét adjon az angol népnek azért, hogy miért nem szándékozik Anglia több segítséget nyújtani a Szovjetunióknak? Tájékozott német körök nem kételkednek abban, hogy Moszkva expedíciós hadsereg küldését követelte. Churchill erre adott válasza első ízben ismeri be az angol hadsereg tehetetlenségét azzal a megjegyzéssel, hogy kis jelentéktelen egyszerűségről van szó, melynek nincsenek katonai tapasztalatai.

Anglia tartalékgazálkodása mindig elég csekély volt. Egy angol statisztikus valamikor megállapította, hogy békében naponként legalább 150 gőzöst százezer tonna ürtartalommal kell kirakni a brit kikötőkben, hogy biztosítani lehessen Anglia élelmezését. Altalánosán ismert tény, hogy ez a 150 gőzös ma nem érkezik meg.

Churchill igen fontos adatokat sorolt fel a brit hajóvesztések állítólagos csökkenéséről és német politikai körökben el is ismerik minden további nélkül, hogy a legutóbbi hónapokban valóban kevesebb hajóteret súlyeszttek el, mint az előzőekben. Ez azonban nem az angol védelemnek tudható be, hanem annak a körülménynek, hogy az Anglia felé irányuló hajóforgalom általában ötven százalékkal csökkent, mert az angol hajótér nagyrésztét kivonták Anglia gazdasági életének szolgálatából és más célokra használták fel. (MTI.)

ERŐSEN IZGATJA AMERIKA KÉPZELTÉT AZ AMERIKAI VÁROSOK ESETLEGES BOMBÁZÁSA

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma „Beteges fantázia” cím alatt foglalkozik egy newyorki jelentéssel, amely szerint az amerikaiak képzeletét erősen izgatja a háború kérdése. Sokat beszélnek az Egyesült Államok városai ellenj esetleges német légitámadásról. Haskell kapitány, Newyork légvédelmi parancsnoka elkerülhetetlennek tartja, hogy német repülőkháboru esetén bombázni fogják Newyorkot, Bostont, Pittsburgot és sok más amerikai várost. Attól is kell tartani, hogy háboru esetén a németek ejtőernyősöket is dobnak le Amerikában.

Newyorkban már megkezdtek az elsőtétítési és légvédelmi gyakorlatokat. A Popolo di Roma egy másik jelentése szerint Amerikában súlyos aggályok merültek fel a Szovjetunióknak való hadiszállítások miatt. Ezek az aggályok politikai, közlekedési és ipari természetűek. Az egyik amerikai lap megjegyzi, hogy az elkövetkezendő 3 hónapban az amerikai ipar a Szovjet-

Unió és Anglia szükségleteit elégíti ki, ami azt jelenti, hogy az amerikai haderő 3 hónapig semmi hadianyagot nem kap. (MTI)

BRAZILIÁNAK IS TÁMOGATÁST NYUJT AMERIKA

Nemyorkból jelentik: (NTI) Mint az egyik amerikai hírszolgálati iroda jelenti, az angol alsóház egymillió fontot szavazott meg további háborus kiadások céljaira. Ezzel az eddig megszavazott összegek hárommilliárd fontra emelkedtek. (MTI)

Washingtonból jelentik: (NTI) A

külgyminiszterium nyilvánosságra hozta a Braziliával kötött szerződést a bérbeadásról és kölcsönzésről, melynek alapján Brazília Angliához hasonló módon kap támogatást. A szóbanforgó összeget nem ismertették. Tekintettel Brazília fontos stratégiai helyzetére, miután Dakarral szemben fekszik — az Associated Press szerint — a szerződés a legjelentősebb az iberoamerikai államokkal eddig kötött szerződések között. (MTI)

Berlin. (NTI) Illetékes német helyről közlik: A Wilhelmstrasse körében a brit-török gazdasági tárgyalások

ügyében feltett kérdésre azzal a megállapítással válaszoltak, hogy Németország csupán a Németország és Törökország közötti kereskedelmi megbeszélések iránt tanúsított érdeklődést Ebből az alkalomból annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy az Anglia részéről tanúsított semmiféle nyomási kísérlet sem változtathat a német-török gazdasági élet természetes szükségletein. (MTI.)

JAPAN-AMERIKAI TARGYALÁSOK TOKIÓBAN

Zürichből jelentik: (B. T.) Tokiói jelentés szerint Toyoda kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Ezt megelőzően Krew, tokiói amerikai nagykövettel beható megbeszélést folytatott. Hírek szerint Tokióban azon a nézetben vannak, hogy ezek a tárgyalások esetleg fordulatot jelentenek a japán-amerikai viszonyban. Figyelemreméltó, hogy a brit nagykövet tervezett elutasítását újra elhalasztotta.

Elfoglalták a finn csapatok Kelet-karélia fővárosát

Utolsó szakaszához ért a szovjet Dnyeper-arcvonalának felgöngyölítése

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szövetséges haderők Ukrajnában harcoló részei a Dnyeper és Donec közötti részekben folyó hadműveletek során, több ponton végrehajtott lendületes előretörésekkel kivetették állásaikból az ellenséget és azt visszaszorítva, több ezer foglyot ejtek. A Dnyeper szakasz még fennálló arcvonalának felgöngyölítése folyamatban van. A magyar seregekkel szembenálló ellenséges erők folytatták tehermentesítő vállalkozásaikat és két kisebb előretörést kíséreltek meg a Dnyeperen át, de mindkét támadás összeomlott a honvédség tüzeiben.

Összefoglaló német jelentés a középső frontszakasz sikereiről

Berlinből jelentik: (NTI) Ertesítés szerint a Kievtől keletre vívott hatalmas átkaroló csata előkészítése és lefolyása alatt, a keleti arcvonal más szakaszain is sikeres harcok folytak. Az utóbbiak is megállapított tervszerűséggel folytatók. Így a középső szakaszban csak helyi jellegű hadműveletekben augusztus 6-tól szeptember 22-ig 91.752 szovjet foglyot ejtettünk, továbbá 1044 szovjet páncélost és 302 löveget zsákmányoltunk. (MTI)

Helsinki-ből jelentik: (NTI) Hivatalosan közlik: Finn csapatok elfoglalták Petroszkójt, Keletkarélia fővárosát. (MTI)

LENINGRAD IPARI BERENDEZÉSEIT LŐTTE A NÉMET NEHÉZTÜZÉRSÉG

Stockholmból jelentik: (B. T.) A Daily Telegraph szerint a Krimi félsziget körül erősen megélték a hadműveletek. Erős csapatok támadásával egyidejűen repülőgépek különösen az összekötő utak ellen intéznek támadásokat.

Ankarából jelentik: (NTI) A Fekete tengeren eddig hat szovjethajó keresztelt menedéket a török vizeken. Néhány

nyat az izmeti öböl horgonyzó helyeire utasítottak. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A német nehéz tüzérség eredményesen lötte Leningrad fontos ipari berendezéseit. — Mint katonai helyről közlik, a keleti arcvonal középső szakaszán nagyszabású szovjet támadásokat vertek vissza és súlyos veszteségeket okoztak a Szovjetnek a Londonból terjesztett állítás, hogy a németeket az említett szakaszon visszavetették, merő kitalálás.

Berlinből jelentik: (NTI) Mint a Né-

Halálra ítélték a cseh-morva védnökség volt miniszterelnökét

Prágából jelentik: (NTI) A prágai néptörvényszék első tanácsa Thiereck dr elnöklésével halálraítélte Elias Alajost, a védnökség volt miniszterelnökét, az ellenség pártolása és hazaárulás miatt. Egyidejűen élethossziglan megfosztotta polgári jogainak gyakorlásától és javait elkobozták. (MTI)

Prágából jelentik: (NTI) Mint a

védnökség lapjai jelentik, a prágai és brünni rögtönítélő bíróságok, hazaárulásra való előkészület, gazdasági szabotázs, meg nem engedett szándékos fegyvertartás miatt több embert ítélték halálra. Az elítéltek között van Dolezal és Svatek nyugalmazott prágai dandártábornok. Az elítéltek között néhány zsidó is van. Négy vádlottat felmentettek. Az ítéletket október 1-én hajtották végre. (MTI.)

Milánóból jelentik: (B. T.) A Corriere della Sera értesülése szerint Varnában a bíróság 543 kommunisát tartóztatott le. Bírósági megállapítás szerint a letartóztatott kommunisták alilameilenes összeesküvők és felforgatási tevékenységet szerveztek. A letartóztatottak egy részénél nagymennyiségű robbanó anyagot, fegyvert és löszert találtak.

FIGYELEM!

Hölgyeim! Ne siessenek őszi és téli kabátot vásárolni! Pár nap múlva megnyílik a

„Bihari Modellház”

Kossuth-u. 5. sz., ahol olcsón vásárolhat saját készítményű kabátot, kosztümöt és leányka kabátot. Nagy mértékszabóság! Oriási szövet választék. Hozott anyagból is a legkényesebb izlést is kielégítően, a legújabb modellek után 24 óra alatt készülnek

Macfalaky Tibor:

Szilágysági útiemlékek

Valahol a Magura lábánál...
Szeptember hó.

Lehet, hogy ósdinak és igen elmaradottnak tartanak kedves olvasóim, de én igazat adok a régi, becsületben kiüregedett céheknek. Igazat adok pedig abban, hogy országotvilágot megismerni, megtapasztalni és megszeretni csak úgy lehet, ha az ember gyalogszerrel vág neki a porsó útnak s nem restell megállni, elcsodálkozni a látottak felett. Én is, hogy ott áltam a Csernahóra tetején s búcsúintésre visszatekinttem az erdőhátas hegyek lábánál ezüstösen csillogó, kanyargó Körösre, hát nem tudtam elég hálát adni a Mindenhatónak, amiért ilyen jó erővel áldotta meg a lábamat. Búcsút intettem hát a Körösnek s vele együtt Biharországnak... Még egy kis biztatás „két szürkémnek” s nemsoká már a Szilágyság kezdetét jelző oszlopos táblának támaszkodva pihenhettem ki utolsó bihari nekirugaszkodásomat.

Ha valakj nem tudná még, arról lehet megismerni a szilágymegyei falvak házait, hogy építő gazdájuk jókedvében, vagy ráértében még a tornác végére is ablakot rakott. Legtöbb helyen csak téglával, vályoggal cifrázták ki az ablaknyílást, de néhol még ablaküvegre sem sajnálták a pénzt — s ha már ablak volt, hát muszáltit is állítottak bele. No, meg rozmaringot. Mert minél nagyobb cserép rozmaring díszleg az ablakban, annál nagyobb leányzó van a háznál. Olyan egy-egy ablak, mint valami nagyvárosi virágüzlet pazarul kidíszített kirakata. Csinosak, rendesek a házak, udvarok is. S a ház elől sehol sem marad el az esti beszélgetésre alkalmas kis pad.

Valahol a Magura lábánál ütöttem fel tanyámat, a tisztavízű Berettyó partján. Főnt a Magura derekán sötétaranylón sárgulnak a meszesföldön híres szőlőtáblák. Ha nem a rossz idő gazdálkodik, az idén is bő szüret lett volna a Magurán. Azonban így sem panaszkodnak a gazdák. Valamennyit csak adott a Teremtő. Gyümölcs bizony nem volt ezen az őszön a Szilágyságban, pedig messze földön ismerik az idevalósi almát, szilvát. Öreg gazdák sem emlékeznek ilyen esztendőre, hogy ne teremjen annyi szilva, amennyiből lekvárt lehessen főzni a családnak. A kukorica is elkészett az érésel. Egyedül a kender s a burgonya fizette meg a ráfordított fáradságos munkát.

Ütemesen kattog, zörög a kender-tíló kemény fája végig minden udvarban. Nem lézeng dolog nélkül senki. Egyik csepdossa másik válogatja, harmadik szárítgatja, forgatja a kendercsomókat. Csepüszlák, kenderkóc szálldos szerte az udvarok, házak felett. Néhol egy-egy udvarban gyűl össze az egész utca leányzóserege: kalákában tilolják a kender-t. Vidám viháncolás pajkos nótaszó mellett így együtt sokkal gyorsabban, könnyebben halad a munka. Szeretnek együtt dolgozni egymáson segíteni itt az emberek. Kalákába megy a vertfalból való ház-építés, gyűjtés, kukoricahántás, pa-

szulybontás... Valahogy barátságosabbak — s jobban szeretik egymást az emberek, mint nálunk Biharban.

Megismerkedtem a szilágysági falu éjszakai csendjével is. Vendéglátó gazdám az „elsőszobában” bontotta meg számomra a párnákkal, dunyhákkal feltornyozott ágyat, s én égő lámpa mellett olvasgatva vártam az álmot. — Már igen homályosan kezdtek látszani a sorok, amikor egyszerre harsány nótaszó csendült föl az ablak alatt. Nem sokat tördtem vele, hiszen csak olyan hazafelétartó legénycsoport dalolásának tűnt először — s még lestem a nótaszót, hátha fölfedezek valami új, eddig nemhallott népdalmotivumot. De a műélvezet lassan az idegeimre kezdett menni. A legények ugyanis semmi elvonulási szándékot sem mutattak s egyik nótát a másik után eregették borízú torkukból, olyan csendesen hogy csakugy rezgett belé az ablak. Hiába húztam fejemre a dunyhát, hiába szorítottam füleimet a párnák közé: a nótázás csak nem szűnt meg. Kinyitni nem mertem az ablakot, attól félve, hogy valami helyi népszokást találok megzavarni s népszokás alapján a sötétben beverik a fejemet. Eltelhetett talán másfél óra is, amikor végre megunták a pokoli szerenádot s az „Aludj édes, álmodjál” hangjai mellett eltávoztak. Másnap tudtam meg, hogy éppen a nagy-leány szobájában aludtam s a lámpavilág miatt azt gondolták a legények,

hogy valami kaláka van odabent. Ilyenkor pedig errefelé kötelező a nótaszó.

Istálló közelében ne térj nyugovóra, ha a tehén nyakán kolomp van! Azért felkiáltójeleztem ezt a figyelmeztetést, hogy minden vándorutodomat figyelmeztessen erre a körülményre. Az történt ugyanis egy másik szállásomon, hogy a tehénistálló ereszében ágyaztam magamnak éjszakai pihenőhelyet. Mondhatom semmi panaszom sem volt az illatos szénaderékra, sem a felettem ragyogó holdvilágos, csillagos égboltozatra. Ilyen fekvőhelyem, mondhatom, még sohasem volt — hátalkodtam magamban — mikor odabentről megszólalt az első kolompjelzés. Nagyon kedves, szép hangja van ennek a kolompnak — állapítottam meg — szinte hozzátartozik a holdvilágos őszi éjszakához. — Másodszor, amikor megszólalt már egy kicsit megszokottnak, harmadszor meg enyhén zavarónak tűnt a Rózsai tehén kolompjának szava. Hogy hányszor szólalt még meg azt már nem bírtam tovább számlálni. Besurránó tolvajként lopakodtam az istállóba s a nagyon halványon világító clajméc mellett odasomfordáltam a Rózsai mellé. Hiába ölelgettem azonban a fenévezett fejőstehén nyakát: a kolompot tartó szíjat sehogyan sem tudtam kioldani. Hiába próbáltam kiszedni a kolomp nyelvét is. Nem engedett a jó kovácsolt vas. Végre megszületett a mentőötlet. Egy marék szánával amugy isitenigazában telegyömöszöltem az álmozvaró kolompot... Reggel aztán a vendéglátó gazdám hálálkodására ébredtem föl:

— De jó, hogy itt tetszett aludni — mondotta. — El akarták hajítani az éjjel a Rózsit. Még a kolompját is teledugták szénával a bitangok...

Ujabb amerikai csapatok szálltak partra Izland szigetén

Amsterdamból jelentik: (NTI.) Mint az angol hírszolgálat jelenti, Eden az alsóházban kijelentette, hogy ha az angol kormány a finn kormánytól nem kap választ legutóbbi jegyzékére, az angol kormány kénytelen Finnországot nyílt ellenségnek tekinteni, mielőtt a finnek benyomulnak a Szovjetunió régi területére. (MTI.)

Amsterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat szerdán este jelentette, hogy nagyobb amerikai csapatok szállottak partra Izlandban. Ezek a csapatok a már eddig is a szigeten levő csapatokkal fognak együttműködni. (MTI.)

ANGOL KALÓZTÁMADÁSOK FRANCIA SZOMÁLI ELLEN

Vichyből jelentik: (NTI.) A djibuti francia rádió legutóbbi adásában beszámolt az angol rádióban megjelent

cáfolattal, amely megcáfolta azt a francia részről tervezett hírt, amely szerint Francia Szomáliában levő Aszamonál brit részről támadást intéztek egy francia előőrs ellen. Az angol rádió fantáziának nyilvánította az esetet. A djibuti rádió most újból megerősítette, hogy délafrikai csapatok 24 órát tartó hadművelet során megsértették Francia-Szomáli határát, továbbá, hogy Francia-Szomáli polgári fő-kormányzója tiltakozott a határsértések ellen. (MTI.)

Vichyből jelentik: (NTI.) Mint a djibuti rádió jelentette, szeptember 26-án Francia-Szomáli partján, francia felségvizeken cirkáló angol hajók feltartottak egy vontatóból és kis vitorlásokból álló karavánt, melyen 192 arab utazott, közülük nagyrészt asszonyok és gyermekek. Djibutiból Obok felé az angol hatók kényszerítették a karavánt, hogy kövesse őket Zeilába. (MTI.)

Dakar ellen készülődik a hazaáruló de Gaulle

Róma. (MTI.) A Tribuna „Üdvarias szövetséges” cím alatt idézi a londoni Daily Mail értesülését, mely szerint Majszki nagykövet közölte De Gaulleval, hogy a Szovjet elismerte Franciaország törvényes képviselőjének De Gaulle kormányát. Ez főként azért jelentős, mert ezt az elismerést valószí-

nűen más elismerések követik. Elsősorban Amerikáról lenne szó, ami egyúttal Franciaország atlantióceáni birtokai elleni akció kezdetét is jelentené. Ebből a szempontból jelentős egy angol lapjelentés, mely arról számol be, hogy újabb hadihajókat és csapatokat küldtek Sierra Leonába, ahon-

nan mint támaszpontról megindulhat a Dakar elleni támadás. (MTI.)

idején munkálkodtak, azt a remé-

MEGSZÓLAL AZ AMERIKAI LELKIISMERET SZAVA

Newyorkból jelentik: (NTI.) Wheeler demokrata szenátor Los-Angelesben tartott beszédében — mint az Associated Press jelenti — kijelentette, hogy Északamerika az önvédelem nevében megkezdte a lövöldözést a hét tengeren, a demokrácia nevében megteremtette egyetlen ember kormányzatát, a béke nevében odahurcolták az Egyesült Államokat a háború szélére. Amint az Egyesült Államok most véghezviszi az nem irányul sem a forradalom, sem a náciizmus ellen, hanem annyi, mint a New Deal forradalom, amelynek célja a diktatura az Egyesült Államokban. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (Stefani.) Cudahy, volt nagykövet éliesen nyilatkozott Roosevelt politikájáról. Az Egyesült Államoknak — mondotta — semmi érdekük a háboruba beavatkozni. (MTI.)

Csak rosszakarat okozhat zavarokat a közellátásban

A mai háborus időkben, amikor nemcsak a harcerekken küzdőknek kell minden erejüket megfeszíteni, hogy diadalra juttassák az európai keresztény szellemet s letörjék a vörös terrort, hanem az otthonmaradtoknak is részt kell venniük ebben a küzdelemben, az egyik legfontosabb harci eszköz az önellátás, jobban mondva: a közellátás biztosítása. A békeidőkben értetlenül állt ezzel a fogalommal szemben az állagember. De azóta megtanulta mindenképpen, mit jelent ez. Jelenti a mindennapi kenyéret, a foltozatlan ruhát, a rendes cipőt, a tüziját, — mindent ami, ha nem is olyan bőségben, mint gondtalan békeidőkben, de biztosítja életünk, családunk életét. Erthető tehát, ha a mai háborus időkben a kormány egyik legfontosabb feladatának tartja a közellátás biztosítását.

Hogy ez minél eredményesebb lehessen, illetékes körök egyre fokozottabb figyelemmel kísérik azokat a törekvéseket, amelyek akár árdrágítás, akár áruhalmozás formájában zavart és hiányt idéyeznek támasztani. Természetes tehát, hogy minden ország, akár hadviselő, akár nem, szigorúan büntel mindenkit, aki az ország közgazdasági érdekeit veszélyezteti. A büntetés mellett az ország közvéleményének legmélyebb megvetése is sújtja az ilyen embereket.

Magyarországon is törvény intézkedik a bűnös spekuláció üldözéséről s kérelmelten szigorral sújt le mindenkire ez a törvény, akik az ország érdekeit ellen kísérelnek meg gazdasági merényleteket elkövetni. Ez a törvény azonban csak nemrégben lépett életbe és ezért azok, akiket az új közellátási visszaéléseket büntető törvény szigorosa sújt, meglepetéssel látják a büntetés nagyságát. Már pedig a bűnös spekuláció szigorú megbüntetése indokolt, hiszen az országban van annyi készlet, hogy kellő beosztás mellett mindenkinek jut, tehát az egész ország ellátható a fontos közszükségleti cikkeivel. Komoly zavarokat csak a rossz szándék okozhat. Éppen ezért a törvény szigorúan bünteti mindazokat, akik az ország ellátását veszélyeztetik. Ez a büntetés három évi börtönrre, a politikai jogok elvesztésére, anyagi kártérítésre és vagyonelkobzásra is terjedhet, amit szabadságvesztés büntetésre átváltoztatni nem lehet.

WILFRED VON OWEN:

MAGYAR GYORSCSAPATOKNÁL

Igy látja a német haditudósító a magyar bajtársiasságot

A magyar gyorsadtest tevékeny részt vett az ukrainai bekerítési harcokban. Napokon keresztül együtt éltük át ezeket a harcokat és most, amikor a közösen eltöltött napok elmúltak val visszaemlékezem, elsősorban is azt az igazán tiszta szívből jövő bajtársi érzést kell megemlítenem, amelyet a gyorsadtest minden egyes tagja minden helyzetben tanúsított. Mert érdekes dolog: a magyar csapatok egyenru hájának más a színe, más a szövése; a harci kocsik sem horogkeresztet lenget az enyhe szellő, hanem piros-fehér-zöld színű lobogót, a menet is más ütemű, a nótá is más s mégis: első perctől az utolsóig otthon voltunk náluk és egyetlen pillanatig nem éreztük, hogy idegenek között járunk...

Valahol Délolaszországban.

Nyugtalan éjszaka után hajnal. A nap melege enyhén simogatja átfázott tagjainkat, — az enyhe meleg jól esik, pedig valamennyien tudjuk: forró, észvesztően forró nap következik reánk: a gyorsadtest támadásának napja.

Az egyes hadtestek menetkészen állanak az útvonalon. Elöl kis motorosok, utánuk egyre nagyobbodó tankok és páncélosjárművek. Közülük pedig mindenütt a jellegzetes magyar harci egység, a kerékpáros alakulatok. Az emberek napbarnítottak, barnák az arckok és majdnem minden arcon torzónborz bajusz.

Az éltámaszló lassan megindul. Kis motorosok és hatalmas tankok dühörognak előre és járművek, emberek mind teli tüdővel hatalmas napraforgótányérokkal. Persze: az előrenyomulást leplezni kell. A napraforgó ültetvényben a szovjet a régi taktikával verekszik. Itt egy csoport, ott egy csoport... apró kis csoportok bújniak meg a végtelen napraforgótáblák között és lesből támadva, orvadászmódrára akarják a magyar támadás lendületét megállítani. Géppuska és géppisztoly katag minduntalan, jobbról is, balról is, — magyar csapatok fürgén ugrálnak le a kerékpárokról, a páncélosjárművekről és kiemeletlenül erélytel torolják meg az alatos orvadásokat.

A gulyáságyú lözött

Kilométereken keresztül így folyik a fűrésztő harc. A nap egyre melegebb sugarakat küld le, a sisak átforsodók és egyre tűrhelelőbbül feszül fejükön, a száraz torok pedig egyre ellenállhatatlanabban vágyódik a hűsítő ital után. Sajnos: tábori kulacsaink üresek és így csak a víz utáni vágy marad meg és égeti a szápadlást, — szinte kibírhatatlanul. A vágy fokozódik, — közben azonban a páncélos szakasz megérkezik arra a magaslatra, ahol a parancs szerint kellett rövid ideig tartanunk.

Kiszálltunk a forró páncéloskatonákból és lehaverodva figyeltünk előre. Egyszerre csak dühörognő zaj keltezik a hátunk mögött. Hátra fordulunk valamennyien. Kis motoroskocsin a gulyáságyú érkezett meg. Benne a gulyás. Elsőrendű eledel ez a gulyás! Valódi magyarosan, paprikásan! Nagyon izletes, nagyon lápláló, — az utolsó falatig kikanalazzuk, nekítámaszkodva a lövészároks falának.

Ebéd után új parancs érkezik. Gránátvető osztag csatlakozik hozzánk és együtt folytatjuk az előrenyomulást. Lassan indulunk meg. Megyünk előre, jókedvűen, harci vágygal teli. No, a harc nem vár sokáig magára! Elöl is géppuska kepele felénk, oldalról is megszólal egy Komoly a hangjuk és ugyancsak a fejünk fölött sziszegnek el a golyók.

A páncélosok vissza-vissza felelnek

és már-már indulnának, hogy magyaros hajrával gázolják le az elől kelepelt géppuskát, amikor komolyabb, mélyebb, jellegzetesebb fűtyülés hűz el a fejünk fölött és csap le a hátunk mögött. Szovjet gránátvető lövedéke volt.

Egy szempillantás sem telik el s gránátvető osztagunk már tűzkész állapotba állítja az irányzékot és osztályozza a tölteket. Még egy pillanat s már okáda is a tüzet a két gránátvető csöve.

A tűzpárbaj csak röpké percekig tart. De ez a pár perc is forró pár perc volt. Az ellenség már elhalgaltott ott a domb mögötti fedezékben, — a magyarokról csorog a véríték. A

A Führer ujjáépíti a Birodalmat...

Látogatás a budapesti német építészeti kiállításon

Budapest, október 1.

Tegnap kintjártam én is a Műcsarnokban, megtekinteni az ottani német építészeti kiállítást, amelynek mióta felfedezte titkos szépségeit, lenyűgöző nagyszerűségét és hallatlan erejét, csodájára jár a félváros. A félvárost mondtam, mert a zsidók természetesen távollétükkel tüntettek, de ez csak hasznára van a kiállítás ezernyi ezer nézőjének. nyugodtan, figyelmesen szemlélheti meg érdekességeit, hosszú percekig át eláldogálhat az egyes fényképek, térképek, modellek előtt és megcsodálhatja a német alkotó szellem nagy műveit.

Az első napokban alig volt látogatója a kiállításnak. A város ezernyi gonddal küzdő középosztálya amugysem ér rá hétköznap, de vasárnap annál többen keresik fel. Napok elteltével azonban egyre nagyobb lett a nézőközönség, egyre több az érdeklődő. Pedig ez a kiállítás nem ígér izgalmas attrakciókat. Hideg szakszerűséggel, tervszerűen rendezték meg és már eleve száműzték minden hatásvadászást, minden felesleges díszet, pompát. Szinte kopárak a termek, különösen, ha valaki hozzászokott az itt rendezett kiállítások színpompáihoz a képek és szobrok tömkelegében. A falakon most képek helyett hatalmas fényképnagyítások, — ebben

gránátvető parancsnoka, fiatal magyar őrmester, a munkára következő rövid szünetben előveszi kulacsát. Inni akar belőle. Már a szájához emeli a kulacsot, amikor megpillant benünket, német vendégeket a magyar gyorsadtestnél. Abban a pillanatban feláll, lassu nyugalommal odasétál hozzánk, megtörli verejtékes homlokát és kínálja a kulacs vizet. Megköszönjük és nem fogadjuk el.

Nem enged. Kínálja tovább. S amikor ismét nemet intünk, — pedig szemünkben ott eg a vágy, — valósággal reánk erőszakolja. Addig itat benünket, amíg az utolsó csepp víz is kifogy a kulacsból. Akkor ismét megtörli verejtékes homlokát, elteszi a kulacsot és lassu, megingathatatlan nyugalommal visszasétál helyére.

Több volt ez az egyszerű vendégszeretnél, több, mint pusztá udvariasság. A magyar őrmester tábori kulacsából az a pár csepp víz a legtisztább, szívből jövő bajtársiasság volt. S tudom: hosszú évek múltán is, valahányszor a magyar gyorsadtestre és az együtt töltött időkre emlékezünk, elsősorban is a gránátvető osztag őrmesterének tábori kulacsát jut majd az eszünkbe, mint a legjobb kifejezője annak a minden áldozatot meghozó fegyverbarátság, amely a két nemzet harcos fiait ezekben a napokban egyéülvasztotta.

a nemban a legszebbek és a legjobban sikerültek, — a termek közepén óriási építészeti modellek. A kiállítás egyetlen „színtöltő” mindössze két festmény, de azok is építkezést mutatnak be, felleg elkészült palotákat vagy éppen befejezett épületek bokrétaünnepélyét, ahol még halomiban tornyosulnak a kockakövek, még állnak az emelődaruk és szilárdak az állványzatok...

A kiállítás hallatlan érdekessége abban van, hogy egy nagy, világos formálót népet mutat ne olyan oldaláról, amelyet eddig még alig vagy egyáltalán nem is ismertünk.

A német nép kitűnő, sőt a világ elsőszámú katonája, az élen jár Európa szellemi életének irányításában is; — most ez a kiállítás mutatja és igazolja, hogy a művészetben, jelesen az építészetben, a művészetek egyik legjellegzetesebbjében is új utat tört s az élre ugrott. Ez a stílus, amely ezen a kiállításon bemutatkozik s amely számos gyönyörű középületben s még több tervben él szerte Németországban, a 20. század markáns építészeti stílusa, amelyről a művészeti kézikönyvek alkalmasint, mint Hitler-stíkusról emlékeznek majd meg a jövőben. Egyszerűség, fenséges nyugalom, biztonság, erő és határozottság jellemzi ezt a művészeti

Burgonya

Hagyma, fokhagyma szükségletét idejében szerezze be. A legolcsóbb napi áron szállít

Tóth

gyümölcs- és zöldségkereskedése Nagypiac téren.

formát, egy nagy nép szelleme érzik rajta, amelynek Európa vezető hívatása van, vagy még inkább egy nagy vezéregyéniségé, aki új, szociálisabb államot emelt a régi helyén, új világnevetet adott népének, hősi lendületre indította s ezt a hősi életformát fejezi ki művészeivel az építőművészetben is.

Csodálatosan szép az új birodalmi kancellári palota, a müncheni vezéri ház, a berlini hadiakadémia, a védőerőparancsnokság palotái, a Henkel- és Göring-gyárvárosok, a nürnbergi stadionok, ahol a párt hatalmas gyűlékezéseit rendezték meg évenként... Arányaik szédítőek, egész megtervezésük páratlanul művészi, tehetséges és újszerű. Hallatlan élet-erő sugárzik le mindegyikről, amelyek klasszikus nyugalom és kiegyensúlyozottság a jellemzőjük.

Hitler kitűnő ösztönrel kutatta fel és állította a maga helyére építetőkjüket, elsősorban Albert Speert, aki ma valóban Európa legszociálisabb építőmestere. Amint ő alkotott, többek között, az új kancellári palotával, csodálatosan szép termeivel, díszudvarával, csarnokaival, (amelyek között az egyik 146 méter hosszú s remeke az építőművészetnek és a berendező művészetnek), Hitler erőit és fenséget sugárzó dolgozószobájával, fogadótermeivel, annak csodájára jár majd akárcsak a XIV. és XV. Lajosok és Napoleon palotáinak, a késői utókor műemlék-rajongói és globetrotterjei.

A nézők száza tekintenek megbabonázva a szebbnél-szebb fényképfelvételekre, a mesteribbnél-mesteribb modellokra, amelyek ritka tökéletességgel szemléltetik ezeket a pompás építészeti műremekeket s adnak halvány képet arról a hatalmas méretű alkotómunkáról, amely a nemzetiszocializmus uralomrajutása óta folyik Nagynémetországban.

Csiszár Béla

Tűzharcos Induló

A Magyar Tűzharcos Szövetség részére vitéz Somogyváry Gyula már régebben induló-szöveget írt, amelynek megfelelő megzenésítése, mindezeidig nem sikerült.

A Szövetség Országos Elnöksége felhívja a zeneszerzéssel foglalkozó bajtársakat, hogy őszinte örömmel vennék, ha az alább teljes egészében ideiktatott szövegre megfelelő lelkes és a komoly zenei bírálatot is elbíró dallamot kaphatna.

FRONTHARCOS INDULÓ

Bajtárs siess már! Ujra hadba várunk, kik véled álltunk annyi vad vihart, s kik hulló vérről védjük meg határunk, mikor halálra szánták a magyart. Bár összetörték régi fegyverünket, a kardokat, a tépett lobogót, még számon kérjük őst földjeinket és számon tartunk minden árulót!

Bajtárs siess már! Ujra hadba várunk és számon kérünk minden cseppnyi könnyet,

mit holt vitézek árva népe sírt. S ha vénen is, dörütötte fejjel, de hadba visszük azt a régi lobogót és visszavivjük végső győzelemmel a három bércezt s négy ezüst folyót.

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,

keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.

Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék.

Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Belvárosi mozgóban

Az ujonnan felszerelt gépekkel
Pénteken utoljára: **A nagy riport,**
bűnügyi vigjáték.

Szombattól:

300.000 pengő az utcán
ragyogó magyar vigjáték.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA MA

Garcia futárja

Izgalmas kémfilm a kubai-spanyol-amerikai
háborúból.

Wallace Berry, Barbara Stanwick.
Pótkép: Pálkás életmentők. Híradó.

Apollo filmszínházban

Szeleczy Zita, Kiss Manyi,
és Latabár bűbajos vigjátéka

Édes ellenfél**A Katolikus Nagygyűlés
harmadik és negyedik nap-
jának részletes programja**

Az október 4., 5., 6., 7. napjaira Euda-
pestre összehívott Országos Katolikus
Nagygyűlés harmadik és negyedik
napjának programja a következő: Ok-
tóber 6-án, hétfőn reggel 8 órakor az
Egyetemi templomban Virági Fe-
renc pécsi püspök mond szentmisét.
Délelőtt 11 órakor a II. nyilvános
gyűlés a székesfővárosi Vigadóban. A
gyűlésen beszédet mond Szent László-
ról Cziffra Kálmán főispán, a tatár-
járásról Kelemen Krizosztom pan-
nonhalmi főpát, árpádházi Boldog
Margitról P. Bóle Kornél O. P., a
Petrum Novarumról Kaposváry
György polgármester, délután 5 órakor
szintén a Vigadóban a katolikus nők
tartanak diszgyűlést, míg este 7 óra 30
perckor a férfiak diszgyűlése zajlik le
a székesfővárosi Vigadóban. A Nagy-
gyűlés negyedik, vagyis befejező nap-
jának október 7-én, kedden a program-
ja a következő: Reggel 8 órakor Bu-
nyics Mihály roznányi püspök szent-
misét mond az Egyetemi templomban.
Reggel 9 órakor főpapi szentmise és az
Oltáregyesületi tagok közös szentáldo-
zása a Pápa szándékára az Örökimá-
dás templomban. Délelőtt 10 órától
egyesületi ülések, délután 5 órakor a
székesfővárosi Vigadóban a III. nyil-
vános (záró) gyűlés, amelynek szóno-
kai a következők: „Szellem és katoli-
cizmus ma” címmel Tóth László fő-
szerkesztő, „A katolikus hívő az idők
viharában” címmel Mihalovics
Zsigmond pápai prelátus, „Családvéde-
lem” címmel pedig Szokolay Leó
székesfővárosi árvászkéji elnök. A
Nagygyűlés záróbeszédét Serédi
Jusztinián bíbornok, hercegprímás
mondja. Utána kb. este 7 órakor a Vi-
gadótól könyörgő gyertyás körmenet a
Magyarok Nagyasszonya tiszteletére a
Szent Gellérthegyi Sziklatemplomhoz,
ahol ünnepélyes Te Deum fejezi be a
Nagygyűlést. A körmenetet vezető és a
Te Deumot mondja Zichy Gyula ka-
locsa-bácsi érsek, míg a szentbeszédet
Dudás Miklós hajdudorogi püspök
mondja. A vidékiek féláru menetdíj-
kedvezményrel utazhatnak fel a Nagy-
gyűlésre. Rendezőség az Actio Catholi-
ca szervezési szakosztálya, Budapest,
Ferenciek tere 7.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

GAZDASÁGI ÉLET**Nem lehet korlátozni vadászterületen
a fakitermelést**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A
kormányrendeletet adott ki a fakiter-
melés és szállítás előmozdítása ügyé-
ben. A rendelet értelmében a folyó év-
re hatálytalan minden olyan szerző-
dés, amely szerint a szarvasbőség
idején a fa kitermelését és fuvarozását
a vadászterületeken büntetni kell. A
vadászati jog gyakorlóit e miatt kártér-
ítést nem követelhetnek. A rendelet a
kihirdetés napján lép életbe.

**PÁSZTORKÉPZŐ TANFOLYAMOT
RENDEZ A ZÖLDMEZŐ SZÖVETSÉG**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az
Országos Zöldmező Szövetség az év vé-
gén és a jövő év elején nyolcnapos őszi
mezőgazdasági és négynapos pásztor-
képző gyakorlatot rendez.

**RENDELET JELENT MEG
A HASZONNÖVÉNYEK SZABÁLYO-
ZÁSÁRÓL**

Budapestről jelentik: (MTI) A hiva-
tális lap csütörtöki száma közli a főid-

műve ésügyi miniszter rendeletét, a
gazdasági haszonnövények vetőmag-
vai forgalmának szabályozásáról ko-
rábban kiadott rendelet végrehajtása
tárgyában.

**BE KELL JELENTENI AZ ELTAVO-
ZOTTAK FELBENMARADT ÉPÍTKE-
ZÉSEIT**

Nagyvárad városgazdasági ügyosztá-
lya 41247-1941. szám alatt a követke-
ző hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazokat, akiknek
Nagyvárad város területén be nem fe-
jezett lakóház építkezésük van, vagy
amennyiben a ház tulajdonosa az épít-
kezés befejezése előtt Magyarországról
elköltözött, az ilyen házak szomszé-
dos tulajdonosait, hogy a háztulajdonos
nevének, utca és házszámuk megjelölésével ezt akár írásban, akár szóbeli-
leg Nagyvárad város gazdasági ügy-
osztályánál 5 nap alatt mulhatatlanul
jelentsek be. Nagyvárad, 1941. október
hó 1. Dr Soós István s. k. polgármes-
ter.

A motalkó uj felára

(Nagyvárad.) A Hivatalos Lap leg-
utóbbi száma közli az országos ár-
kormánybiztos rendeletét, amely meg-
állapítja a motalkó rögzített árához
számítható felárat. A felár megállapí-
tása külön vonatkozik a gyári és a fo-
gyasztói árakra.

Vidéken hordóban, tankban, vagy
kocsiban a felár 100 kg-ként 38.18 P,
100 literenként 28.80 P.

Kütn át kimérve vidéken a benzín
literjéhez 29 fillért kell számítani.
Számításon a rögzített árat és a fel-
árat külön kell feltüntetni.

SZÍNHÁZ**Grófi Széchenyi Istvan emlékére díszelőadást
rendez a nagyváradai Szigligeti Társaság**

Hírül adtuk már, hogy a „Legna-
gyobb magyar” emlékére rendezett
országos ünnepségek sorában Nagy-
várad közönsége is méltó módon ki-
vánt részt venni. Az ünnepély rendezé-
sét városunkban a Szigligeti Társa-
ság vállalta magára. Az ünnepre
a Szigligeti Társaság külön meghí-
vókat nem bocsájt ki, hanem ezután
hívja meg arra a hatóságokat, testü-
leteket, egyesületeket, — illetve ezek-
nek vezetőit és képviselőit, — vala-
mint a város egész társadalmát. A

rendes színházi helyáru jegyek elővé-
telben az Idegenforgalmi Hivatalban
kaphatók. (Rákóczi-ut 13. sz. Tele-
fon: 12-89.) A Szigligeti Társaság
kéri a hatóságokat, testületeket és
egyesületeket, hogy biztviselők, il-
letve tagjaik jegyeit (összeírva, lehe-
tőleg egy megbízott útján), folyó hó
7-ig váltsák meg. Eddig az időpontig
mindenrendű ülőhelynek egyrészét
számukra fenntartják. Erre az elő-
adásra semminemű biztviselőség, vagy
kedvezményes jegy nem érvényes.

Színházi iroda közleményei:

— Ma, csütörtökön délután 4 órai
kezdettel egységes helyárukkal a Haj-
duk hadnagya nagyoperett kerül szin-
re. Minden földszinti hely 120 fillér,
erkély 60 fillér, álló 30 fillér. — Ma,
csütörtökön este Barabás Pál vigjáték
ujdonsága, a 2000 pengős férfi van a

színház műsorán, olcsó helyárukkal,
Moáry Lucy, Ihász Klári és Sárnácssy
Miklós fellépésével.

— Pénteken este premier bérletben
mutatja be a színház az idei színiévad
legnagyobb sikerű operett ujdonságát,
a Becskereki menyecske, mely a bu-
dapesti nyári idény legnagyobb slágere

volt. A színház igazgatósága pazar ki-
állításban, teljesen új eredeti díszle-
tekkel mutatja be Erdélyi Mihály leg-
újabb operett ujdonságát, melyet Delly
Ferenc főrendező rendez. Főszereplők:
Jurik Julcsi, Koltay Aranka, Bartók
Julia, Delly Ferenc, Sárnácssy Miklós,
Kozma Andor, Solymossy Imre és Be-
rengh Béla. A díszleteket Utó Endre, a
színház díszlettervezője tervezte és
festette.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön délután 4 órakor: Haj-
duk hadnagya.

Csütörtökön este: 2000 pengős férfi.
Pénteken este premier bérletben:
Becskereki menyecske.

Szombaton este: Becskereki me-
nyecske.

Szombaton délután 4 órakor: Alte-
regő. (Olcsó helyárukkal.)

**Biztosító intézetek
diszgyűlése Nagyváradon**

A Biztosító Intézetek Országos Szö-
vetsége 1941. október 3-án, délután
5 órakor a Kereskedelmi Csarnok
nagytermében Nagyváradon is meg-
rendezi a propaganda célból szokásos
biztosítási napot.

Ebből az alkalomból meghívott
bocsátottak ki és ezután is meghív-
ják az érdeklődőket a diszgyűlésre,
amelyen a biztosítás életbevágó kér-
éseit és annak szükségességét fog-
ják megismerni.

A diszgyűlésen jelen lesz Gebhardt
Domokos m. kir. kormányfőtanácsos,
a Biztosító Intézetek Országos Szö-
vetségének elnöke is, aki a biztosítás
minden ágazatát tudományos alapon
fogja megvilágítani.

A megnyitó beszédet Horváth Ár-
pád vezérigazgató, a Kereskedelmi
Csarnok és Iparkamara miniszteri biz-
tosa fogja tartani.

A belépés díjtalan és közgyü-
lésen mindenkit szívesen látnak.

**A gödöllői kormányzói kas-
télyban múzeum nyílt meg**

A Magyar Tu-
dósító-jelenti: Gödöllőn még tavaly
megalakult a „Gödöllői Egyházmű-
vészeti és Történeti Gyűjtemény”,
amely megkezdte anyaggyűjtését. —
Magyarország kormányzója a kastély
egyik oldalszárnyában megfelelő he-
lyiséget is engedett át a múzeum ré-
szére, amelyet Pest vármegye is tá-
mogatott. Az értékes egyházművé-
szeti anyagot Királymezey Tibor, pá-
pai kamarás rendezte. A történeti
becsű és művészi értékű egyházi ru-
hák között van a hadilobogóból ké-
szült vecsernyepalást, Erzsébet kir-
ályné estélyi ruhájából alakított mi-
seruha és Grasalkovich hercegnő ál-
tal himzett miseruha. A történelmi
rész Gödöllő határában talált őskori
és középkori leleteket foglalja magá-
ban. A múzeumot, amelyet a kor-
mányzói pár már megtekintett, leg-
közelebb megnyitják a nagyközönség
részére is

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Postalakárképzési csekkszámunk száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

FIATAL HÁZASPÁROKRA ADTA ÁLDÁSÁT A PAPA. Rómából jelentik (NTI): XII. Pius pápa szerdán *mintegy kétezer hívőt fogadott együttes kihallgatáson. Legnagyobb részük fiatal házaspár volt. Kihallgatás után apostoli áldását adta a házaspároknak.* (MTI.)

MÁRVANYTÁBLÁN ÖRÖKITIK MEG A KORMÁNYZÓ ŐSÉNEK EMLÉKÉT NAGYBÁNYÁN. A Magyar Tudósító jelenti: Nagybánya város vezetősége elhatározta, hogy a Szent István torony oldalán emléktáblával örökíti meg Horthy István tiszteletes úr, a Kormányzó Ur ősenek emlékét. Horthy István az 1870-es években volt az akkori református iskola vezetője, majd 1876-ban Gyulafehérvárra hívták meg református püspöknek. Magister Horthy István pár évi nagybányai működése alatt országos hírvé emelte a nagybányai iskolát.

TÁVIRATVÁLTÁS A KORMÁNYZÓ ÚR ÉS A CHILEI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE KÖZÖTT. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Őfőméltósága üdvözlő táviratot intézett Pedro Aguirre Cerda Őnagyméltóságához, a chilei köztársaság elnökéhez a chilei nemzeti ünnep alkalmából. A köztársasági elnök ugyancsak táviratban köszönte meg a Kormányzó Ur üdvözlő táviratát.

UJABB KINEVEZÉSEK A VÁRMEGYÉNÉL. Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszter *Dávidházy Imre* csepeli lakost Nagyszalonta megyei városos városi mérnökévé nevezte ki. A megyei egészségügyi intézményeknél is történtek kinevezések. Dr. Vitéz *Nadányi János* alispán a berettyóújfalui tüdőbeteg gondozó intézet vezetőorvosává dr. *Rajk Lajos* újfalui községi orvost, asszisztensnővé *Mamusich Lórántinét* újfalui lakost nevezte ki. Az újfalui nemibeteg gondozó intézet vezetőorvosává dr. *Bándy Andor* berettyóújfalui tisztifőorvost, asszisztensnővé *Vékony Rózsa* újfalui lakost nevezte ki az alispán. Végül a derecskei tüdőbeteg gondozó intézetbe dr. *Lovassy László* derecskei tisztiorvost vezetőorvosává, míg asszisztensnővé *Lukács Ilonát* vm. díjnos huszti lakost nevezte ki Nadányi alispán.

TE DEUM VOLT A MADRIDI SZÉKESEGYHÁZBAN FRANCO ÁLLAMFŐVÉ VÁLASZTÁSÁNAK ÖTÖDIK ÉVFORDULÓJÁN. Madridból jelenti a Stefani: Szerdán délután a Szent Ferenc székesegyházban *Te Deumot* tartottak Franco államfővé választásának ötödik évfordulója alkalmából. Valamennyi spanyol városban hazafias és vallásos jellegű ünnepségeket rendeztek. (MTI.)

4-es honvéd bajtársak! Az ezrednap megörökítésére szolgáló emlékalbum aláírás végett a Széchenyi székházban van; minden bajtárs jöjjön fel aláírásra; ahol a jelvény is átvenető igazolás ellenében. 3-án, pénteken este 7 órakor összejövetel, ahol az összes bajtársak megjelenni kötelesek. Intéző bizottság.

Több beszédet mond az ezrednapon Kratochvil tábornagy, San Michele és San Gabriele hőse

Két nap múlva megkezdődik a nagyváradi négyes honvédek nagy-szabású találkozója. A találkozó kiemelkedő eseménye Szent-Kereszthegyi *Kratochvil* Károly altábornagy, a San Michele és a Monte San Gabriele hősenek kétrapos látogatása. Sajnos, a négyesek világháborús parancsnoka nem maradhat tovább szeretett katonái körében. Az egy hétre tervezett vendégség mindössze két napig fog tartani, mert hétfőn *Kratochvil* altábornagynak Budapestre kell utaznia. A Katolikus Nagygyűlésen szerep vár rá. Pelszólal. És ez a kötelezettsége elszólítja őt az ün-

neplő négyes honvédek közül. Szent-Kereszthegyi *Kratochvil* Károly altábornagy a szombati és vasárnapi ezrednapon több beszédet is tart. Szombaton délben a ledöntött „Isonzó őrei” szobor helyénél visszapillantást vet a nagyváradi honvédek világháborús hősi múltjára. Délután emlékbeszédet mond a Hősök temetőjében. Vasárnap pedig a Rulikovszky-uton a 25 gyalogezred laktanyájánál felavatja a négyes honvédek hősi halottjainak emléktábláját. Az ezrednap történelmi jelentősége a világháború hőshadvezérének beszédeiben a maga teljességében kidomborodik.

Egy elkényeztetett gazdag lány és egy őszinte mérnök szerelmi története a

VÉGRE...!

Főszerepben: Muráti, Páger, Turay, Mály, Bilicsi és a kis Makkai Lacika.

A teljesen átalakított, átépített, modernizált és fővárosi kényelemmel berendezett **Casino Filmszínházban** nyitó díszműsor.

Munkálatok befejezése miatt nyitás a következő héten.

A horvát nép háláját tolmácsolta a Duce előtti Lorkovics. Rómából jelentik: (Stefani) A Duce a Palazzo Venezia-ban fogadta Lorkovics dr. Istvána párttitkár és munkatársait. Lorkovics a poglavnik nevében üdvözölte a Ducet és tolmácsolta a horvát nép háláját Olaszországgal szemben, azaz az ország iránt, melynek Horvátország területi függetlenségét köszönheti. Azután átnyújtotta a Ducenak Frangepán kardját, a horvát nép harci erényeinek jelképét. A Duce köszönetet fejezte ki Lorkovicsnak és élénk rokonszenvét fejezte ki az új horvát állam, valamint annak feje iránt. (MTI.)

UJVÁROSI SZÜLŐK FIGYELMÉBE! Az újvárosi napközi otthon október hó 7-én, kedden reggel megnyílik.

FELHÍVÁS A LEVENTEKÖTELES TANONCOKHOZ. Az Iparos-tanács Elnöksége felhívja az Iparos-tanácskóla teli osztályába beírt összes levonteköteles tanulókat, hogy 1. hó 4-én, szombaton, reggel 8 órakor jelenjenek meg az iskola Sztaroveszky utca 40. sz. alatti irodájában levonteköteles tanulókat felhívására.

Ünnepies keretek között nyitották meg a marosvásárhelyi kadétszínházat. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A Csaba Királyfi Honvéd Hadapród Iskola ünnepélyes megnyitása szerdán délután ment végbe az intézet dísztermében. Az ünnepélyen résztvettek a katonai és polgári hatóságok vezetői. A városba érkezett hadapródokat ünnepélyesen fogadták és azok katonai zenekar indulóinak hangjai mellett vonultak be az intézetbe. Ez alkalomból a középületeket is fellobogózták.

Nagyvárad

thj. város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.50 P színes nyomással 2.—

Felgyógyul: Deat, a párizsi kommunista merénylet egyik áldozata. Párizsból jelentik (NTI) Deat, aki az augusztus 27-iki versaillesi kommunista merénylet következtében súlyosan megsebesült, szerdán délben elhagyta a kórházat. (MTI.)

A nagyváradi Magyar Dalkör október 2-án megkezdte a próbákat. Az összes vezetőségi tagok pontos megjelölését is kéri az elnökség.

Aba-Novák Vilmos temetése. Budapestről jelentik: Szerdán délután temették el a Farkasréti temető halottasházából óriási részvét mellett a magyar festészet nagy halottját, a fiatalon elhunyt vitéz **Aba-Novák Vilmost.** (MOT.)

Romániában kivonják a forgalomból a 100 és 50 leies fémpénzeket. Bukarestből jelentik: (MTI) A száz és ötven leies fém váltópénzt kivonják a forgalomból. Október 12-ig még rendes váltópénz marad, október 12-től kezdve azonban december 31-ig már csak adó fejében fogadják el. Január 1-től kezdve pedig értéktelenné válik mindkét pénznem.

A tájfunban kisklott két japán vonat; két kocsi utasa szörnyethalt. Budapest, a Mai Nap jelenti: Az NST tokiói jelentése szerint a szerdai borzalmas vasúti szerencsétlenség Japán egyik déli szigetén, Kiusiu-n történt. Az itéletidőben kisklott egy személyvonat és a Kavarasi folyóba zuhant. Két kocsi elmerült és hullámsírba temetett minden utast. Azt hiszik, hogy 100 embernél több pusztult oda. Az áldozatok között sok volt a diák.

Bezártak huszonhét római üzletet a vásárlási tilalom megszegése miatt. Rómából jelentik: (MTI) Hatósági rendelettel 27 üzletet zártak be mert megszegtek a vásárlási tilalomra vonatkozó rendelkezéseket.

Öngyilkos lett a TESZ alnöke. A Budapesti Értesítő jelenti: Szörtsey József, a TESZ alnöke budapesti lakásán öngyilkosságot követett el.

Ingatlan visszaperlési ügyek a járásbírószágon. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi járásbírószágon K. Nagy Zoltán járásbíró csütörtökön érdekes ingatlan visszaperlési ügyeket tárgyalta. A Magyar Nemzeti Bank nagyváradi fiókja ellen Illés István indított 100.000 pengős keresetet kártérítés címen. Illés István 45 napi haladékot kapott annak igazolására, hogy mennyi és milyen kára volt az eladáshoz. — Leipzig Béla 100 ezer pengős keresettel indított Spitz János és Goldmann Miklós ellen a nagypiaci ingatlan vételéből kifolyóan. Leipzig Béla előadta keresetében, hogy a világháború alatt csődbement, két fia és ő maga is a harctéren volt, az üzlettel nem foglalkozhatott. A csőd eljárás még ma sincs befejezve. — Az ingatlan kénytelen volt 120 ezer koronaért eladni. A jelenlegi tulajdonosok szerint Leipzig Bélának nincs kereseti joga, mert a ház mai értéke nem több 130.000 pengőnél, a vétel után pedig 900.000 lelt szolgált a ház karbanyelzésére. — A járásbíró kihallgatta Megyery Ferenc mérnököt az értékre vonatkozóan, a tárgyalást pedig elnapolta.

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása,

Kapható könyvosztályunknál.

Bünper lett a butorátalakításból

Nagyvárad. Saját tud. Hendrik Antal nagyvárad asztalos 1933-ban egy hálósobabútorkészletet vett át Lakatos Ferenc várad lakostól s utóbbi azzal bízta meg az asztalost, hogy 5000 leiert alakítsa azt át. Ezért állítólag 3000 lej előleget is adott. Közben bonyodalom támadt, mert Hendrik, amikor a bútort egy gépen megmunkálni akarta, a géptulajdonos Junger Kálmán azon a címen, hogy Lakatos neki tartozik, a bútorokat visszatartotta és nem engedte meg a gépmunkát. Ezerint a munka elkészítése a sértett hibájából történt.

Lakatos ellenben azt állítja, hogy legalább százszor sürgette a munkát és a vádlott mindig különböző kifogásokkal halasztotta a szállítást. Végül is kénytelen volt bűnvádi feljelentést tenni.

A törvényszék, miután mindkét fél tanukkal akarja bizonyítani állításának valóságát, a főtárgyalást elnapolta és elrendelte a tanuk megidézését.

A rendőrség megtiltotta a házfalak bemázolását

Az utóbbi időben szokássá vált külföldi jeleszavak és felhívásoknak festés útján, valamiint nyomdai termékeknek nem minősíthető, más módon házak falára, kapukra, ablakokra, üzleti redőnyökre, kirakatokra különböző oszlopokra, úttestekre, járdákra való sokszorosítása.

Ezért a 39820/1941 B. M. sz. rendeletben biztosított jogomnál fogva a vagyonvédelem érdekében a következőket rendelem:

1. Tilos az épületek falaira, az üzletek redőnyeire, kapura, ablakokra, kerítésekre, kirakatokra, villany-, gázoszlopokra, valamint bármily nyilvános helyen levő, nyilvánosnak minősített tárgyra mindennemű feliratnak bármilyen eszközzel való sokszorosítása és ezzel a vagyontárgyaknak bemocskolása vagy rongálása.

2. Magántulajdon képező házakra, vagy ezen rendelet 1. pontjában megjelölt vagyontárgyakra még a tulajdonos hozzájárulása mellett is tilos üzleti reklámnak és hirdetésnek nem minősíthető mindennemű szállóigéknek, figyelmeztetésnek, felszólításnak, jelszavaknak, jelvénynek vagy személynévek nevének festéssel, vagy más módon való sokszorosítása.

3. Tilos a köztulajdon képező épületek falainak, aklakainak, kerítéseinek vagy bármilyen vagyontárgyaknak ezen rendelet 1. pontjában említett módon való bemocskolása és rongálása.

4. Az említett 1—3. pontokban felsorolt tilalmak megszegői amennyiben cselekményük súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követnek el és 100 pengőig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 5 napi elzárással büntethető.

5. Jelen rendelet a közhírré tétel napját követő 24 óra alatt lép hatályba és kifejezett megújítás nélkül 1942 év december hó végéig marad érvényben.

A kapitányság vezetője:
Dr. Horváth György s. k. m. kir. rendőrfőtanácsos.

Ajándékcsoomagokat továbbit a harcoló honvédeknek a Vöröskereszt

Sokáig elálló élelmiszert lehet csak küldeni a csomagokban

Budapestről jelentik: A Magyar Vöröskereszt Egylet közli: A társadalom részéről megnyilvánult nagy érdeklődésre és áldozatkészre való tekintettel a Magyar Vöröskereszt az ajándékcsoomag mozgalmat kiterjeszti és felkéri a nagyközönséget, hogy mind a harcoló, mind a sebesült és beteg katonák részére szánt ajándékokat a Magyar Vöröskereszt felállítandó gyűjtőhelyeire szíveskedjék majd beküldeni. A Magyar Vöröskereszt köszönettel elfogad ajándékcsoomag megváltási díjat is, csomagonként öt pengő. Tájékoztatásul közlik, hogy nem romlandó és nem gyúlékony tárgyak ajánlhatók fel, de legcélszerűbb a következőket felajánlani: pullover, sál, harisnya érmelegítő, kesztyű, sí-kesztyű, fülvédő,

gyapju-fehérenemű, hőszeműveg, meleg ing, zsebkész, óra, öngyújtó, dohányszelence, cigarettatárca, pipa, zseblámpa, szappan, borotvaszappan, fogkefe, fogkrém, termosz, töltőtoll, írószerszám, cigaretták, dohány, szivar, cigarettapapír, hüvely, cigarettaszipka, gyufa, mindenféle konzerv (csak bádogdobozban), csokoládé, kétszersült, keksz, bor, sör, pálinka, párlatok, megfelelő csomagolású savanyú és erős cukorkák, szalámi, kolbász, csomagolt sajt, aszalt gyümölcs, szárított zöldség, gyümölcsz. lekvár. Általában olyan élelmiszert, amely legalább két hónapig eláll és a szállítást kibírja. Társasjátékok, hangszerek, szájharmonikák, gramofon, lemezek, folyóiratok, könyvek, csomagoló eszközök, ládák, ragasztószerek, stb.

SPORT

Országos vidéki és ifjusági bajnokok a Ceglédi Vasutasok birkozó csapatában

Tözsér is szorítóba áll a vasárnapi mérkőzésen

A Ceglédi Vasutasok birkozó csapata vasárnap délután fél 3 órakor a Kereskedelmi Csarnokban összeméri erejét a nagyvárad Törekvés birkozó gárdájával. Ezen a mérkőzésen a vidék két kitűnő nevű birkozó együttese ütközik meg és nem lehet tudni, hogy a győzelem melyik felé hajlik. A ceglédi vasutasok legjobb csapatukkal jönnek le.

A csapat tagjai: légsúly Máté Gyula, pehelysúly Gál II., könnyűsúly Holló Pál, kis középsúly Erdős László, nagy középsúly Ocsai Sándor, félnehézsúly Vasvári János, nehézsúly Szaniszló József.

Gáll II., a pehelysúly versenyző legutóbb válogatott tartalék volt. A könnyű súlyú Holló pedig országos ifjusági bajnokságot nyert. A nagyközsúlyú Ocsai Sándor kétszer volt ifjusági bajnok. A félnehézsúlyú Vasvári tavaly országos vidéki bajnokságot nyert. A nehézsúlyú Szaniszló pedig az idén lett országos vidéki bajnok.

A Törekvés csapatában szorítóban áll Tözsér is, aki a múlt vasárnap szintén országos vidéki bajnokságot nyert. A küzdelem országos viszonylatban is magas színvonalú és érdekes lesz.

Nagy küzdelmet ígér a WMFC—NAC vasárnapi találkozó

(Nagyvárad.) A nagyváradii zöld-fehéreknek most ugyancsak kijut a nagy mérkőzésekből. Alig van ideje lélekzetvételre a Szeged-mérkőzés után, máris az NB első helyezettje ellen kell felvennie a küzdelmet, ezúttal azonban hazai pályán.

Nehéz megállapítani, hogy ez előny vagy hátrány a NAC részére.

Amíg ugyanis a NAC idegenben mindig a legnagyobb elismerés mellett szerepel — néhány kivételtől eltekintve —, addig a hazai pályán rendszerint nem tudja kifejteni képességeit. Élénk és nem cáfolható bizonyíték erre a szolnoki és a szegedi mérkőzés.

Merjük állítani, hogyha két héttel a második félidőben olyan buzditásban részesült volna a NAC a hazai közönség részéről, min amilyenben Szegeden az ottani állóhely részesítette, nem következett volna be a kudarc.

Vasárnap a WMFC, az NB egyik legnagyobb képességű és legértékesebb egysége, jelenleg az első helyezett lesz a NAC ellenfele. A csepeli csapat a Hungária örökére tör és ez az előretörés a NAC-on vezet keresztül.

A nagyváradii csapatnak ugyanis nem kisebb az esélye ennek az örökségnek az elfoglalására.

Vasárnap tehát részben azért is folyik a küzdelem, hogy melyik együttes méltóbb arra, hogy elfoglalja a büszke örökséget.

A NAC természetesen a legkomolyabban készül erre a mérkőzésre is. Ma kétkapus edzés lesz, pénteken könnyű erőnléti edzés, fürdés és gyúrás van műsoron.

A játékosok közül Kovács II. fájdalmai már megszűntek, de vasárnap még valószínűleg pihen a játékos hogy az Elektromos ellen teljesen gyógyultan léphessen a pályára. Sokkal nagyobb gondot okoz a vezetőségnek Molnár húzódása. A kitűnő játékos még szerdán este is erős fájdalmaival panaszkodott, nem biztos, hogy vállalni tudja a játékot. A vezetőség mindenesetre számít a kitűnő hátvédre vasárnap, az egyik legnehe-

zebb mérkőzésen. Amennyiben mégsem játszhatna, úgy vagy Ujvári lesz a helyettese, vagy át kell csoportosítani a csapatot. Végső esetben nem lenne utolsó megoldás Kalocsay hátvédjátéka sem...

A NAC szervező bizottsága eddig is igen szép eredményt mutathat fel, a bizottság azonban további eredményeket akar elérni. Ennek érdekében pénteken este fél 7 órakor ismét megbeszélés lesz az otthonban, amelyre az összes bizottsági tagok megjelenését kéri az elnökség. Az eddigi szervezkedést ugyanis még szélesebb alapokon akarja folytatni az elnökség.

APRÓHIRDETÉSEK

Lekás

Kiadó kisebb szoba magános nőnek. Hitler A.-u. 33. 479

Egy, esetleg két butorozott szobát keres különbejárattal, fürdőszobahasználattal azonnalra, katonatiszt. Ár 100 P.-ig. Címeket a kiadóba kérem leadni. 474

Adás-vétel

Ültözőkődni olcsón csak Molnár használatra üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas arat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, briliáns, ezüstöt magas áron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut. 19.

Elutazás miatt, áron alul sürgősen eladó Hercegúton 6 holdas szőlő. Erdőkődni Popovics úgynökségnél, Szent János-u. 6. 472

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut. 6.

Eladó egy rövid pézma és egy hosszú szil bunda, középtermetre. Rakóczi-ut. 18. I. 3. 478

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut. 8. (Széchenyivel szemben).

Eladó egy konyhaasztal, 2 hokedli, 1 próbababa állvánnyal, 1 előszobába való ruhafogas, gyurótábla. Özv. P. né, Csáky-u. 12. sz. a szoba 11. sz. 476

Különféle

Földbirtokot bérelnék Nagyvárad, Szatmár, Nagykároly, esetleg Marosvásárhelyhez közel 100—500 holdig élő és halott leltárral. Ajánlatokat a feltételek megjelölésével „Öskeresztény” jellegre a kiadóba kérek. 473

Állást keres

Orvosi rendelőbe ajánlkozik fiatal lány. Pusztai Ilona, Elesd, Templom-u. 233. szám. 475

Állást nyee

Szabósegédek, varróleányokat felvesz a Bihari modellház. Kossuth Lajos-u. 5. Ugyanott tanulóleányok és fiúk felvétetnek. 477

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk. Jelentkezni a Néplap expedíciós osztályán

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.